

İbni Teymiyye Kimdir?

Soru:

İbni Teymiyye Kimdir? İbni Teymiyye Hakkında Kısa Bilgi Verebilir misiniz?

Cevap:

İsmi, Ahmed b. Abdü'l-Halîm İbn-i Abdillâh b. Ebi'l Kâsım ibn-i Hadır en-Nemîrî el-Harrânî ed-Dimeşkî el-Hanbelî, Takiyyüddîn ibnü Teymiyye'dir. Harrân'da[3] doğdu (661 H.) Babası onu Dimeşk'e götürdü. Orada yerleşti ve meşhur oldu. Verdiği bir fetvadan dolayı Mısır'a çağrıldı. Oraya gitti... Orada bir müddet hapse atıldı. Sonra, İskenderiyye'ye nakledildi. Sonra, serbest bırakıldı ve 712'de Dimeşk'e gitti. 720 tarihinde orada tutuklandı. 728 senesinde, Dimeşk kalesinde tutuklu iken öldü.

İbn-i Teymiyye, Felsefe ve Mantık ilimlerinde araştırması çok olan birisiydi. Lisânı fasîh idi. Yirmi yaşına varmadan ders okuttu ve fetva verdi. Eserleri çoktur.

Hâsılı 0, yedinci asır Hanbelî fıkıh ve hadîs âlimlerinden, şâz görüşleri bol olan birisidir. Şâzlarının bol oluşunun da, değişik sebepleri vardır. Bunlar, akîde, fıkıh ve üslûb olmak üzere üç tanedir.

Mîzâc ve ahlâkı çerçevesinde doğan ve gelişen üslûbuyla, olması îcâb eden veya olabilecekten daha fazla bir cesâret, hiç olmaması lâzım gelen tepeden bakma, boyundan büyük olan nice büyüklere karşı, akıl almaz bir saldırganlık, acelecilik, muğalata ve benzeri sebeplerden doğan biktırıcı tekrarlar, çekilmez tenâkuzlar sergilemiştir. Tenâkuz ve tekrarları çizildiği takdirde yazdıklarının neredeyse dörtte biri bile kalmayacaktır. Kitaplarını aklı havada bir kara sevdalı edasıyla değil de, bir ilim adamı ciddiyeti ile okuyacak olan herkes bu hakikati görebilecektir. "İktizâ"sı, "Kâidetün Celîle"si, "Furkan"ı, "Ubûdiyye"si, Akîdeye dâir kitapları, Fetâvâ'sının akîdeyle alakalı kısımları, birindeki cümleleri diğerinde biraz değiştirilen, zaman zaman da hiç değiştirilmeden aynen tekrarlanan sözlerden meydana gelen cinsindendir.

Yerine göre zâhiri, yerine göre filozof, yerine göre de Ehl-i Sünnet vasfıyla temâyüz etmiştir. Ne zaman ve nerede hangi cepheden olması lâzım geldiğini buna kanaat getirdiyse, o tâifenin düşünce ve müdafaalarıyla karşı tarafa saldırmış ve esasen başkalarına âid olan malzemeleri kendine mâlederek, onların kendi tahkiki olduğu zannını uyandırmıştır. Yerine göre Ehl-i Sünnet olup Ehl-i Bidata karşı, zaman zaman Ehl-i Bid'at fikrinden yana olup Ehl-i Sünnete karşı, bazen de felsefecilerden yana olup diğerlerine karşı amansız bir muharebe vermiş ve nihayet ilim adamlığını, muhtarib mütefekkirliği (!) içinde kurban etmiştir.

(**Not:** Bu, daha evvelce yazdığımız bir makâleden iktibastır. Daha geniş bilgi için [şu yazıya](#) bakabilirsiniz.)

Vesselam...

Hüseyin Avni